

El llenguatge El torneig i el trofeu

24/11/1978

Ens vam ocupar fa molt de temps, i en un altre lloc, dels dubtes que solia suscitar la forma dels mots torneig i trofeu i, especialment, dels errors en què hom incorria sovint quans calia fer-ne ús. Un trofeu sol ésser la conseqüència lògica, el resultat, d'un torneig o, si més no, es participa en un torneig amb la il·lusió d'endur-se un trofeu. I en programes, cartells, anuncis i recensions, teníem freqüent ocasió de veure que es parlava del «torneu» i del trofeu o, prou més sovint, del torneig i del «trofeig». La causa del dubte, o de l'error, és ben clara: com que les formes del castellà d'aquests noms tenen una mateixa terminació —rimen—, semblava «lògic» que en català s'esdevingués el mateix.

Ens reportem, ara, que en alguns programes de ràdio, en què tan usualment cal donar compte dels torneigs esportius que se celebren i dels trofeus que s'ofereixen als guanyadors, s'incorre encara amb monòtona freqüència en l'ús de la forma «trofeig», cosa que podem considerar un cas d'hiperpurisme, és a dir, del fet de fer servir un mot divergent de la forma usual amb la creença errònia que aquesta —trofeu— és errònia. Sembla oportú, doncs, d'insistir sobre aquest punt, tant perquè els que usen públicament aquesta forma incorrecta, «trofeig», deixin de fer-ho —si és que ens llegeixen i ens donen crèdit— com perquè els qui la senten dir a cada moment no creguin de bona fe en la seva bondat i no rebutgin, en canvi, la forma bona trofeu.

No ha d'estranyar gens, d'altra banda, que a «torneo» correspongui torneig i a «trofeo» correspongui trofeu. Dels mots corresponents als del castellà que acaben en eo en tenim molts d'acabats en eig però tampoc no ens manquen els acabats en eu. Els primers són noms que solen designar accions, usualment relacionats amb verbs formats amb el sufix ejar: passeig, rodeig, sondeig, bombardeig, solfeig, sorteig, titubeig, etc.

Però, com hem dit, no ens en falten dels altres, dels que segueixen l'esquema trofeo/trofeu: ateneu, correu, museu, liceu, camafeu, etc. (que ningú, suposem, no tindrà la singular idea de convertir en «ateneig», «correig», etc.).

Albert Jané